

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Jitky Zavřelové a Mgr. Ing. Petra Šuránka, v právní věci navrhovatelů: **a) Ing. P. Ch.**, bytem N. O., S., **b) Ing. M. H.**, bytem N. M., S. a **c) Mgr. M. V.**, bytem N. S., S., proti odpůrcům: **1) obec Svojetice** se sídlem Na Kopci 14, 251 62 Svojetice a **2) Přípravný výbor pro konání místního referenda v obci Svojetice**, jednající zmocněncem Š. M., bytem N. P., S., zastoupený Mgr. Michaelou Bartoškovou, advokátkou se sídlem Nad Spádem 641/20, Praha 4, o návrhu na vyslovení neplatnosti hlasování v místním referendu konaném dne 11. 4. 2014

t a k t o:

- I. Návrh se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d ň ě n í :

Navrhovatelé se společně podaným návrhem podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), doručeným soudu dne 22. 4. 2014, domáhají s odkazem na § 58 odst. 1 písm. a) zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místním referendu“) vyslovení neplatnosti hlasování v místním referendu vyhlášeném usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2014, č. j. 50 A 25/2013 – 26, na den 11. 4. 2014 v obci Svojetice o otázce znějící: *„Souhlasíte s tím, aby zastupitelstvo obce Svojetice schválilo návrh změny územního plánu, podle které by vznikaly nové zastavitelné plochy pro vybudování nových komunikací (dvě vedle sebe procházející okružní cesty vedoucí také současnou zástavbou rodinných domů), včetně kruhového objezdu u hřbitova na křižovatce silnic z Tehovce a ze Srbína?“*

V návrhu odkázali na § 48 odst. 1 zákona o místním referendu, jenž k platnosti hlasování v místním referendu vyžaduje účast alespoň 35% oprávněných osob zapsaných v seznamech oprávněných osob. K tomu uvádí, že do 19.00 hod dne 11. 4. 2014 se hlasování zúčastnilo pouze 200 z celkového počtu 657 oprávněných osob. Do hranice 35 % tak scházelo 30 voličů. Dvě členky volební komise a zapisovatel začali proto obvolávat oprávněné osoby a posílat jim zprávy vyzývající k účasti v hlasování, aby bylo dosaženo požadované hranice účasti. Hlasování se nakonec zúčastnilo přesně 35 % oprávněných osob, tedy 230 voličů. Podle navrhovatelů došlo tímto postupem k nedovolenému ovlivňování počtu oprávněných osob. Intenzita tohoto jednání mohla mít vliv na zákonnost přijatého rozhodnutí v tom smyslu, že se promítla do počtu hlasujících osob, který by bez přičinění členů volební komise nemusel dosáhnout požadované hranice oprávněných osob. Již jen z tohoto důvodu by měla být soudem vyslovena neplatnost hlasování v místním referendu.

Dále namítají porušení v § 36 odst. 3 zákona o místním referendu. K tomu uvedli, že volební komise zaznamenala do seznamu oprávněných osob namísto D. M., která se dostavila

k hlasování, L. M., která se hlasování v místním referendu nezúčastnila. Tím bylo umožněno hlasovat osobě nezaznamenané na výpisu ze seznamu voličů a zároveň potenciálně znemožněno řádně hlasovat L. M., pokud by se bývala později k hlasování dostavila. Dále volební komise umožnila hlasovat B. Š. (voliče č.), ačkoli nesouhlasil údaj o jejím bydlišti v občanském průkazu se skutečným trvalým pobytem. Dne 26. 5. 2010 byl jmenované zrušen trvalý pobyt na adrese S. a místem jejího trvalého pobytu se stal obecní úřad na adrese N. K., a to na základě rozhodnutí vydaného podle § 10 odst. 5 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, ve znění pozdějších předpisů, jež nabylo právní moci dne 15. 6. 2010. Týž den podle § 11 odst. 1 písm. d) zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, skončila platnost občanského průkazu jmenované. V den konání místního referenda se jmenovaná podle informací navrhovatelů prokázala starým občanským průkazem s původní adresou. Pokud by nebylo jmenované umožněno hlasovat, nebylo by dosaženo kvórum 230 hlasů.

Poslední námitka navrhovatelů míří na porušení § 41 odst. 1 zákona o místním referendu, podle kterého je povinností předsedy komise po ukončení hlasování soustředit nepoužité hlasovací lístky a nepoužité obálky, a zapečetit je. Teprve poté dá otevřít hlasovací schránku. Navrhovatelé namítají, že předseda komise nepoužité lístky před otevřením schránky nezapečetil a ponechal je volně ležet na okně. Předseda komise rovněž porušil § 41 odst. 9 zákona o místním referendu, jelikož po sečtení hlasů a následném zaznamenání výsledku v zápise o průběhu a výsledku hlasování nezapečetil hlasovací lístky. Nezabezpečení hlasovacích lístků před neoprávněnou manipulací, je o to závažnější, že členkami volební komise byly dvě členky přípravného výboru H. B. (předsedkyně volební komise) a Ing. E. O. (místopředsedkyně volební komise). Výsledek referenda dopadl podle představ přípravného výboru, neboť pro odpověď „NE“ bylo 198 hlasů a 27 hlasů pro odpověď „ANO“.

Odpůrce 1) ve vyjádření zpracovaném starostkou obce a současně navrhovatelkou c), uvedl, že se skutkově a právně zcela ztotožňuje s navrhovateli. Současně soudu předložil požadovanou spisovou dokumentaci a sdělení Městského úřadu Říčany ze dne 12. 5. 2014, č. ev. 27621/2014, č. j. 99429/2014/508, podle kterého je B. Š. přihlášena od 15. 6. 2014 na adrese N. K., S. a dosud si nepožádala o nový občanský průkaz. Občanský průkaz č. vydaný dne 28. 5. 2007, s platností do 28. 5. 2017, byl Městskému úřadu Říčany nahlášen jako ztracený dne 11. 4. 2012 a je veden v databázi neplatných občanských průkazů Ministerstva vnitra.

Odpůrce 2) ve vyjádření vyslovil domněnku opožděnosti návrhu, protože výsledky hlasování v místním referendu byly na úřední desce obce Svojetice zveřejněny ještě v den konání místního referenda, tj. 11. 4. 2014, avšak návrh byl u soudu podán až dne 22. 4. 2014, tedy po uplynutí desetidenní lhůty stanovené v § 58 odst. 2 zákona o místním referendu. K námitce poukazující na ovlivňování počtu oprávněných osob odkázal na vyjádření členek komise Ing. E. O. a H. B.. Tvrzení Z. V. (členky komise) označil za účelové a nepravdivé, motivované jejím odmítavým postojem k referendu, což prokázala tím, že se jej sama nezúčastnila. Zapsání L. M., jež se k hlasování nedostavila, do seznamu oprávněných osob namísto D. M., jež se naopak hlasování zúčastnila, považuje pouze za administrativní chybu způsobenou tím, že výpis ze seznamu oprávněných voličů je řazen abecedně a D. M. byla zřejmě zaznamenána na špatný řádek seznamu. Taková chyba však nedosahuje takové intenzity, aby mohla ovlivnit výsledek referenda, a to zejména z toho důvodu, že D. M. je oprávněnou osobu a mohla se tedy účastnit hlasování v referendu. Potenciální znemožnění hlasování L. M., pokud by se později k hlasování dostavila, nepovažuje za reálné, neboť v takovém okamžiku by dříve způsobená chyba záznamu byla bezpochyby odhalena a opravena, což je pravděpodobné zejména proto, že členové komise naprostou většinu svých spoluobčanů (oprávněných osob) osobně znají. Totožnost a občanství České republiky B. Š. byly ověřeny z platného cestovního pasu. V cestovním pasu sice není uvedena adresa bydliště

oprávněné osoby, nicméně vzhledem k tomu, že jmenovaná byla uvedena ve výpisu ze seznamu oprávněných osob, bylo členům komise zřejmé, že je oprávněnou osobou. Ohledně námitek o nezabezpečení hlasovacích lístků před neoprávněnou manipulací odkázal plně na vyjádření členek komise. Dále uvedl, že nikdo z navrhovatelů se hlasování v místním referendu nezúčastnil, hlasovací místnost nenavštívil a vše staví pouze na tvrzení Z. V., jakožto členky volební komise. Po vyhotovení zápisu o průběhu a výsledcích hlasování, nevzněl žádný člen komise, ani Z. V. (ač vyzváni H. B.) žádné připomínky ohledně průběhu hlasování či sčítání hlasů. Pokud by bylo cokoli v nepořádku, lze předpokládat, že by Z. V., jako zkušená členka veškerých volebních komisí, které u příležitosti různých voleb byly v posledních letech v obci Svojetice ustaveny, byla by první, kdy by na případné nedostatky upozornil. S ohledem na to, že navrhovateli jsou starostka obce, místostarosta a obecní zastupitel, kteří od počátku brojili proti konání místního referenda (které musel vyhlásit soud a následně byla Obecním úřadem podána kasační stížnost, která byla zamítnuta), domnívá se, že celý návrh je pouze snahou najít cokoli, co by zneplatnilo výsledky referenda. Za tím účelem navrhovatelé zneužívají svého postavení, resp. přístupu k materiálům spojeným s konáním referenda, např. k výpisu ze seznamu oprávněných osob, do něhož byly v průběhu hlasování zaznamenávány příchozí oprávněné osoby. Závěrem poukázal na v soudním přezkumu obecně uznávanou právní domněnku, podle které výsledek hlasování odpovídá vůli oprávněných osob. Rozhodnutí vyplývající z referenda by tedy mělo být změněno jen v případech, kdy dojde k tak zásadním vadám v průběhu místního referenda, že tyto vady způsobily nebo alespoň mohly způsobit, že by oprávněné osoby rozhodly jinak, pokud by takových vad nebylo. Žádné z vytýkaných pochybení nedosahuje takové intenzity, aby bylo způsobilé změnit či ovlivnit výsledek hlasování v místním referendu. Navrhl proto zamítnutí návrhu.

Z obcí předložené kopie výpisu ze seznamu voličů soud zjistil, že všichni tři navrhovatelé v něm byli zapsáni. Podle zápisu o průběhu a výsledku hlasování v místním referendu podepsaného P. Z. jako zapisovatelem a členkami komise H. B., Ing. E. O. a Z. V. byl v obci zřízen jediný volební okrsek. Z celkového počtu 657 oprávněných osob zapsaných v obci ve výpisech ze seznamu oprávněných osob byla vydána úřední obálka 230 voličům (tj. 35 % oprávněných voličů) a též počet úředních obálek byl odevzdán. Odevzdáno bylo 225 platných hlasů (tj. 34,2 %), z čehož 198 voličů zvolilo odpověď „NE“ a 27 voličů odpověď „ANO“. Nikdo se nezdržel hlasování neoznačením žádné odpovědi a nebyly podány ani žádné stížnosti nebo oznámení. V době vyhotovení zápisu byli přítomni všichni členové okrskové volební komise. Podle ručně připojené poznámky byl zápis o průběhu a výsledku hlasování vyvěšen na úřední desce a elektronické úřední desce odpůrce 1) dne 11. 4. 2014.

Členka volební komise Z. V. ve vlastnoručně podepsaném prohlášení uvedla, že se skutkově i právně zcela ztotožňuje s navrhovateli.

Předsedkyně volební komise H. B. v prohlášení popřela, že by telefonovala jiným oprávněným osobám a pokoušela se zajistit jejich účast při hlasování. Telefonické hovory, které uskutečnila (stejně jako i další členové komise), byly soukromého charakteru a jejich tématem nebylo místní referendum. Výjimkou byl hovor se synem, jenž jí v průběhu konání místního referenda u Ministerstva vnitra zjišťoval informaci, zda je nutno doplnit volební komisi o další členy, pokud dva jmenovaní členové opustí volební místnost a odejdou k oprávněným osobám s přenosnou hlasovací schránkou. D. M. i L. M. jsou oprávněnými osobami s právem zúčastnit se místního referenda. Pokud došlo k špatnému záznamu ohledně jména jedné z nich, šlo o administrativní chybu, nikoli o záměrné uvedení nepravdivého

údaje. Vzhledem k tomu, že se s většinou občanů obce osobně zná, pokud by se k hlasování dostavila L. M., bezpochyby by došlo k odhalení chyby v záznamu, která by byla opravena, a jmenované by bylo umožněno hlasovat. Špatným označením D. M. coby L. M. nedošlo ke zkreslení výsledku referenda. B. Š. byla jednou z osob, které se identifikovaly cestovním pasem, jenž byl platný. Jmenovaná je osobou s trvalým pobytem v obci S., což bylo ověřeno z výpisu ze seznamu oprávněných osob, a je tedy osobou oprávněnou účastnit se místního referenda. Po skončení hlasování byl jediný vchod do budovy obecního úřadu uzamčen. Po uzavření volební místnosti se celá volební komise odebrala i se zapečetěnými urnami z volební místnosti do jiné místnosti, která byla po celou dobu hlasování uzavřena. Žádné jiné věci s sebou do této druhé místnosti nikdo z členů volební komise nenesl (např. nevyplněné hlasovací lístky). Tam došlo k otevření urn, sečtení hlasů a vyhotovení zápisu o průběhu a výsledku hlasování. Po celou dobu nikdo z členů volební komise tuto místnost neopustil a rovněž nebyly přítomny jiné osoby. Jakákoli manipulace s hlasovacími lístky, již naznačují navrhovatelé, je proto vyloučena. Správnost výsledků hlasování stvrdili všichni členové volební komise, kteří neměli (a to ani ti, kteří nebyli v přípravném výboru pro konání místního referenda) žádné námitky či připomínky k průběhu hlasování a sčítání hlasů. Zápis bez výhrad podepsala i členka volební komise nominovaná starostkou obce, která dlouhodobě vystupuje proti konání místního referenda.

Místopředsedkyně volební komise Ing. E. O. prohlásila, že funkci členky volební komise se snažila vykonávat řádně a v souladu s právními předpisy. Přestože byla do této funkce nominována přípravným výborem pro konání místního referenda, který byl přes značný odpor vedení obce iniciátorem tohoto referenda, nikterak se nesnažila ovlivňovat průběh či výsledky referenda. V žádném telefonickém hovoru, který v průběhu hlasování uskutečnila, nevyzývala oprávněné osoby, aby se dostavily hlasovat. Nepamatuje si průběh zaznamenávání jména D. M. v seznamu oprávněných osob, ale pokud došlo namísto ní k zaškrtnutí jména L. M., pak se příslušný člen volební komise zřejmě o řádek přehlédl. Nicméně tato chyba nemohla mít za následek zkreslení výsledku referenda, protože D. M. je osobou oprávněnou k účasti v referendu. Hlasující B. Š. si naopak přesně pamatuje proto, že se prokázala platným cestovním pasem, což bylo výjimečné. Z cestovního pasu není zřejmá přesná adresa bydliště, nicméně vzhledem k tomu, že jmenovaná byla zaznamenána v seznamu oprávněných osob, jenž byl volební komisi předán obecním úřadem a rovněž ji osobně zná a je jí známo, že jmenovaná má trvalé bydliště na obecním úřadě, neměla jakékoli pochybnosti o jejím oprávnění účastnit se hlasování. Po uzamčení volební místnosti byly členy volební komise odneseny stálá i přenosná volební urna do vedlejší místnosti, do té doby uzamčené, v níž došlo k rozpečetění urn, sčítání hlasů a sepsání zápisu. Považuje za vyloučené, aby kdokoli z členů volební komise manipuloval s hlasovacími lístky (jak vyplněnými tak nevyplněnými), které zůstaly v hlasovací místnosti. Po celou dobu sčítání hlasů se nikdo z členů volební komise nevzdálil. Je přesvědčena, že výsledky místního referenda nebyly konáním volební komise nijak zkresleny. K sepsanému zápisu neměl nikdo z členů volební komise připomínky. Zápis byl předán starostce obce, která jej ještě téhož dne vyvěsila na úřední desce obecního úřadu.

Krajský soud v Praze předně nepřisvědčil výhradě odpůrce 2) a konstatuje, že návrh byl podán včas v desetidenní lhůtě od vyhlášení výsledků místního referenda (§ 58 odst. 2 zákona o místním referendu), jež počala běžet od 11. 4. 2014, kdy byly vyhlášeny výsledky hlasování v místním referendu zveřejněním zápisu o výsledku hlasování na úřední desce obecního úřadu a na elektronické desce obce, a skončila až dne 22. 4. 2014, neboť v pondělí dne 21. 4. 2014 byly Velikonoce.

Návrh byl podán oprávněnými osobami (§ 58 odst. 1 ve spojení s § 2 zákona o místním referendu), a to ze zákonem předvídaných důvodů [§ 58 odst. 1 písm. a) téhož zákona a § 91a odst. 1 písm. d) a § 93 s. ř. s.]. Soud však dospěl k závěru, že návrhu nelze vyhovět.

Podle § 58 odst. 1 písm. a) zákona o místním referendu může návrh na vyslovení neplatnosti hlasování nebo neplatnosti rozhodnutí v místním referendu podat u soudu každá oprávněná osoba nebo přípravný výbor, mají-li za to, že došlo k takovému porušení ustanovení tohoto zákona, které mohlo ovlivnit jeho výsledek.

Podle § 91a písm. d) s. ř. s. se lze návrhem u soudu za podmínek stanovených zvláštním zákonem, jímž je podle poznámky pod čarou č. 21a zákon o místním referendu, domáhat vyslovení neplatnosti hlasování v místním referendu.

Podle § 21 odst. 3 zákona o místním referendu členy okrskové komise deleguje přípravný výbor a nejméně po 1 členu okrskové komise starosta obce.

Podle § 22 odst. 1 zákona o místním referendu členství v komisi vzniká složením slibu tohoto znění: "Slibuji na svou čest, že budu svědomitě a nestranně vykonávat svou funkci a budu se přitom řídit Ústavou, zákony a jinými právními předpisy České republiky." Slib skládá delegovaný zástupce tak, že se podepíše pod písemné znění slibu. Podle § 23 odst. 2 zákona o místním referendu stejný slib skládá i zapisovatel komise.

Podle § 43 odst. 1 zákona o místním referendu okrsková komise vyhotoví ve 2 stejnopisech zápis o průběhu a výsledku hlasování. Zápis podepíší členové okrskové komise; jestliže některý z členů této komise podpis odepře, uvedou se důvody v samostatné příloze k zápisu.

Z formulace referendové otázky je zjevné, že místní referendum bylo konáno za účelem zjištění názorů občanů na záměr vybudování nových komunikací, tedy zda je mezi občany vůle ke změně územního plánu obce Svojetice.

Při posuzování dané věci navázal krajský soud na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž musí být soud při přezkumu referenda přiměřeně zdrženlivý. Tuto základní tezi zformuloval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 8. 2012, č. j. Ars 1/2012 – 26, publikovaném pod č. 2718/2002 Sb. NSS, dostupném na www.nssoud.cz), v němž konstatoval, že: „Možnost občanů vyjádřit se formou místního referenda k otázkám rozvoje své obce způsobem upraveným v zákoně č. 22/2004 Sb., o místním referendu, představuje jejich ústavně zaručené základní politické právo a vztahuje se na ně v plném rozsahu čl. 22 Listiny základních práv a svobod, podle něhož výklad a používání zákonné úpravy musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti. Z toho plyne, že otázky přípustnosti konání a posuzování platnosti rozhodnutí přijatého v místním referendu je třeba v pochybnostech hodnotit ve prospěch konání místního referenda a vyslovení jeho neplatnosti připadá do úvahy jen tehdy, jestliže se jednoznačně

prokáže, že referendum bylo provedeno protizákonným způsobem, resp. je zjevné, že nemělo být vůbec vyhlášeno.“

Týž soud v rozsudku ze dne 18. 6. 2013, č. j. Ars 2/2013 – 59, učinil další podstatný závěr, že i pro přezkum referenda se uplatní v nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04, vyjádřený názor, že *„lid je zdrojem veškeré státní moci a mimo jiné se v této roli podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb. Tomu odpovídá i zákonná úprava volebního soudnictví a ověřování voleb. Pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v takovém řízení z toho plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá.“*

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2013, č. j. Ars 3/2013 – 29 *„Místní referendum je výrazem lokální přímé demokracie, principu decentralizace a naplnění přímé správy věcí veřejných na úrovni místní komunity, u něhož se (zejména u menších obcí) předpokládá znalost věcí a prostředí, stejně jako zájem a iniciativa, které jsou následně vyjádřeny v účasti a hlasování v referendu“.*

Zdejší soud pak v řadě svých předchozích rozhodnutí (např. sp. zn. 50 A 20/2012 či sp. zn. 50 A 25/2012) konstatoval, že *„Možnost občanů vyjádřit se prostřednictvím institutu místního referenda k dalšímu vývoji a rozvoji obce, v níž žijí (z hlediska stavebního, urbanistického či z hlediska životního prostředí apod.), je zákonem předvídaný způsob realizace jejich ústavního politického práva podílet se na správě věcí veřejných (resp. na výkonu územní samosprávy), a nelze v něm spatřovat omezování funkce samosprávy při vytváření či změně územního plánu. Naopak rozhoduje-li zastupitelstvo obce z vlastního podnětu o pořízení či změně územního plánu, musí při tom respektovat § 2 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů v celém jeho rozsahu: „obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem“ a respektovat také cíle územního plánování. Změny v územním plánu, které jsou iniciovány z vlastního podnětu obce, by tak měly vždy směřovat k zajištění veřejného zájmu, o němž si lze učinit představu mimo jiné právě prostřednictvím institutu místního referenda.“*

Vědom si těchto obecných východisek, posoudil soud i nyní projednávaný návrh. Připomíná, že obligatorní náležitosti návrhu na zahájení řízení ve věci následné kontroly místního referenda jsou návrhové body [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. *per analogiam*]. Z nich musí být patrné, z jakých skutkových a/nebo právních důvodů považují navrhovatelé hlasování či rozhodnutí v místním referendu za neplatné. Na navrhovatelích je, aby unesli jak břemeno tvrzení, tak břemeno důkazní. Za tím účelem je třeba, aby uvedli konkrétní okolnosti, pro které mají za to, že došlo k takovému porušení ustanovení zákona o místním referendu, které mohlo ovlivnit zákonnost hlasování, a svá tvrzení podložili konkrétními důkazy.

Podle navrhovatelů trpělo hlasování v místním referendu závažnými vadami, a to jak v samotném jeho průběhu, tak při sčítání hlasů. Vady v průběhu hlasování spatřují v tom, že přičiněním některých členů volební komise bylo dosaženo přesně 35 % účasti. Do seznamu oprávněných osob byla namísto D. M., která se dostavila k hlasování, zaznamenána L. M.,

kteří bylo potenciálně znemožněno hlasovat, pokud by se k hlasování dostavila. K hlasování byla připuštěna B. Š., která se měla prokázat neplatným občanským průkazem. Vady při sčítání hlasů měly spočívat v nezabezpečení hlasovacích lístků před neoprávněnou manipulací.

K prokázání návrhového bodu namítajícího nepřipustnou „agitaci“ v den hlasování přímo v hlasovací místnosti ze strany některých členů volební komise spjatých s odpůrcem 2), kteří zákonem zakázaným způsobem přesvědčovali oprávněné osoby, aby přišly hlasovat, odkázali navrhovatelé na zápis o průběhu a výsledku hlasování a navrhli provedení výlechu členky volební komise Z. V.. Zápis o průběhu a výsledku hlasování, jenž má soud k dispozici, sice potvrzuje navrhovateli tvrzený údaj o počtu 230 hlasujících, jakož i výsledek hlasování o položené otázce, nedokládá však nezákonné jednání členů volební komise. Podle jeho obsahu nevyužil žádný člen volební komise, tedy ani Z. V., svého práva plynoucího z § 43 odst. 1 zákona o místním referendu umožňujícího odeprít podepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování a v samostatné příloze uvést důvody. Pokud měla jmenovaná členka volební komise poznatky o porušení zákona ze strany dalších členů volební komise, měla na ně v souladu se zásadou subsidiarity soudního přezkumu místního referenda reagovat bezprostředně v samém průběhu hlasování, nejpozději však ve stádiu podepisování zápisu o průběhu a výsledku hlasování. Ze zápisu o průběhu a výsledku hlasování však nic takového neplyne. Zápis je podepsán bez výhrad všemi členy volební komise, včetně Z. V.. Absentuje tak zákonem přímo předvídaný důkaz v podobě odeprění podpisu a zachycení důvodů tohoto postoje v příloze zápisu o průběhu a výsledku hlasování. V něm mohla Z. V. zaznamenat původce, čas, obsah a frekvenci telefonických hovorů, jež měly nabádat k účasti v hlasování. Ostatně jmenovaná ani v písemném vyjádření k návrhu, k němuž ji soud prostřednictvím odpůrce 1) vyzval, neuvedla žádná konkrétní ověřitelná tvrzení a bez dalšího pouze odkázala na skutkové a právní námitky vznesené navrhovateli.

Odpůrce 1) sice ve svém vyjádření navrhovatele podpořil, nicméně rovněž neuvedl žádnou konkrétní ověřitelnou skutečnost týkající se tvrzeného pochybení v procesu hlasování.

Oproti tomu členky okrskové volební komise H. B. a Ing. E. O. v soudem vyžádaném vyjádření zcela jednoznačně popřely jakékoli telefonické hovory nabádající oprávněné osoby k účasti v místním referendu. Jediný telefonický hovor vztahující se k problematice místního referenda připustila H. B., avšak objasnila, že jeho podstatou nebyla výzva k účasti v místním referendu, ale získání informace stran případného doplnění členů volební komise. Tato písemná vyjádření vnímá soud jako přesvědčivá a s ohledem na jejich konkrétnost z nich vychází.

Činí tak i ve vztahu k dalším návrhovým bodům. Záměnu jména D. M. za L. M., jež byla ve výpisu ze stálého seznamu zaškrtnuta jako hlasující, ač se k hlasování oproti D. M. nedostavila, vysvětlily členky volební komise přehlédnutím člena volební komise o řádek, vyloučily záměrné uvedení nepravdivého údaje a zdůraznily nemožnost takového administrativního pochybení ovlivnit výsledek hlasování. Vysvětlení důvodu vzniku chybného zápisu je soudem plně akceptovatelné, neboť z výpisu ze stálého seznamu voličů pro místní referendum ověřil, že D. M. a L. M. byly skutečně zapsány jako oprávněné osoby pod po sobě jdoucími pořadovými č. a , a to až na samém konci strany 8. Za této situace nelze i podle názoru soudu přehlédnutí člena komise v řádcích vyloučit. Z pohledu soudu je však podstatné, že vlivem této chyby nebylo umožněno hlasovat neoprávněné osobě, neboť D. M. (jak uvedeno shora) byla zapsána ve výpisu ze stálého seznamu voličů. Soud rovněž nemá

důvod pochybovat o tom, že v případě, kdyby se L. M. do volební místnosti následně dostavila, byla by chyba zjištěna a napravena. Z tohoto důvodu považuje námitku navrhovatelů o potenciálním znemožnění hlasovat v místním referendu L. M. za zcela lichou a zjevně účelovou. Uzavírá proto, že zjištěná vada nemohla mít vliv na zákonnost hlasování v místním referendu.

Nedůvodný shledal soud návrhový bod poukazující na to, že volební komise umožnila hlasovat v místním referendu B. Š., ač se tato měla podle navrhovatelů před volební komisí prokázat neplatným občanským průkazem. Výše jmenované členky volební komise totiž ve svých vyjádřeních zcela shodně a konkrétně (oproti navrhovatelům, kteří své tvrzení postavili pouze na domněnce) uvedly, že B. Š. svojí totožnost neprokazovala občanským průkazem, ale platným cestovním pasem. Platnost cestovního pasu jmenované (a to až do 22. 6. 2015), potvrdil k výzvě soudu Městský úřad v Říčanech ve sdělení ze dne 20. 5. 2014. Soud podotýká, že platnost cestovního pasu jmenované ověřil pouze pro úplnost a nad rámec návrhového bodu, v němž navrhovatelé argumentovali pouze neplatností občanského průkazu. Prokázání totožnosti a státního občanství České republiky cestovním pasem zákon o místním referendu umožňuje ve svém § 36 odst. 3. Ostatně i sám odpůrce 1) v oznámení podle § 31 odst. 2 zákona o místním referendu ze dne 25. 2. 2014 uveřejněném na úřední desce dne 26. 2. 2014 (jak zjistil soud z webových stránek obce, www.svojetice.cz) o možnosti takového způsobu prokázání totožnosti a státního občanství České republiky své občany informoval. Jak doloženo shora, prokázala B. Š. svojí totožnost a státní občanství České republiky před uskutečněním hlasování zákonem přípustným způsobem. Nadto je osobou oprávněnou k hlasování v místním referendu v obci Svojetice, neboť má v této obci trvalé bydliště a byla z tohoto titulu zapsána ve výpisu ze stálého seznamu voličů, konkrétně pod pořadovým č. , jak ostatně zmiňují i sami navrhovatelé v návrhu na zahájení řízení. Soud proto konstatuje, že ani v tomto směru se navrhovatelům nepodařilo prokázat vadu při hlasování v místním referendu, neboť k této navrhovateli tvrzené vadě (jak bylo prokázáno) vůbec nedošlo.

V posledním návrhovém bodu tvrdí navrhovatelé porušení § 41 odst. 1 a 9 zákona o místním referendu v podobě nezabezpečení hlasovacích lístků před neoprávněnou manipulací, což považují za o to závažnější, že členkami volební komise byly též dvě členky přípravného výboru (výše již zmíněná H. B. a Ing. E. O.). K tomu soud předesílá, že sama skutečnost, že dvě členky volební komise s právem hlasovat byly současně členkami přípravného výboru, zákonu o místním referendu neodporuje, neboť podle jeho § 21 odst. 3 členy okrskové volební komise deleguje přípravný výbor a nejméně po 1 členu starosta obce, který rovněž ve smyslu § 21 odst. 3 věty poslední zákona o místním referendu jmenuje zapisovatele komise, který je stejně jako ostatní členové volební komise povinen v případě zjištěných nezákonností takové zjištění do zápisu o výsledcích a průběhu hlasování uvést. Nelze tedy *a priori* pouze z této okolnosti usuzovat na snahu členek volební komise a současně členek přípravného výboru pro konání místního referenda ovlivnit průběh a výsledek hlasování. Zpronevěřily by se tak slibu, který složily. Obě členky volební komise vylučují manipulaci s hlasovacími lístky, když shodně tvrdí, že po skončení hlasování byla volební místnost uzavřena a že k sčítání hlasů z volebních urn došlo v jiné do té doby uzamčené místnosti (dále jen „sčítací“), než ve které proběhlo hlasování, v níž zůstaly hlasovací lístky. Rovněž shodně uvedly, že sčítací místnost, v níž došlo také k vyhotovení zápisu o průběhu a výsledku hlasování (podepsaného bez výhrad), nikdo z členů volební komise neopustil. H. B. navíc uvedla, že po skončení hlasování byl jediný vchod do budovy obecního úřadu uzamčen a že do sčítací místnosti nikdo jiný než členové volební komise nevstoupil a že vyjma volebních urn nikdo z členů volební komise žádné jiné věci s sebou do sčítací místnosti nenesl. Výše uvedená

vyjádření hodnotí soud jako dostatečně konkrétní a přesvědčivá. Nepřihlédl proto k tvrzením, jež soudu stran této namítané vady poskytli navrhovatelé, neboť ti čerpali poznatky o vadách výhradně z informací, které jim až po skončení hlasování a zveřejnění výsledků hlasování v místním referendu zprostředkovaně poskytla členka komise Z. V., ačkoli sama, ač mohla a měla, ani na tuto vadu, pokud by k ní skutečně při sčítání hlasů došlo, nereagovala. Navrhovatelé ani netvrdí, že by v průběhu sčítání hlasů na nebezpečí manipulace s hlasovacími lístky upozornila. Zápis o průběhu hlasování a výsledcích hlasování neodepřela podepsat. Pozice navrhovatelů (z nichž nikdo nebyl přítomen hlasování, sčítání hlasů, ani sepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování) je v důsledku shora popsaného postoje Z. V. výrazně oslabena. Soud považuje zbylými členkami volební komise prezentovaný způsob zajištění hlasovacích lístků za dostatečný. Zvláště za situace, kdy byl po skončení hlasování uzamčen jediný vchod do budovy obecního úřadu. Toto preventivní opatření jednoznačně zamezilo vstupu jiných osob do vnitřních prostor tohoto objektu, tedy i do uzavřené volební místnosti, v níž zůstaly hlasovací lístky. Navrhovatelé ostatně ničeho o nedovoleném vniknutí cizí osoby do objektu obecního úřadu v době před či během sčítání hlasů netvrdí. Sčítání hlasů proběhlo v do té doby uzamčené místnosti, za přítomnosti všech členů volební komise, kterou žádný z nich v průběhu sčítání hlasů neopustil a ani nikdo jiný do této místnosti nevstoupil. Na základě všech shora popsaných skutečností je soud přesvědčen, že manipulace s hlasovacími lístky byla vyloučena a že k ní ani nedošlo. Konstatuje proto, že se ani v tomto případě navrhovatelům nepodařilo prokázat, že by k namítané vadě došlo, natož že mohla mít vliv na zákonnost hlasování v místním referendu.

Soud ve věci v souladu s § 91a odst. 3 s. ř. s. nenařídil jednání, neboť při posuzování věci vycházel ze správního spisu a písemných vyjádření členek volební komise H. B. a Ing. E. O., která považuje za věrohodná a racionální, a proto také za dostatečný podklad pro své rozhodnutí. Z téhož důvodu, tedy pro nadbytečnost, nevyhověl návrhům účastníků řízení na výsledcích svědků.

Na základě shora uvedené argumentace soud návrh na vyslovení neplatnosti hlasování v místním referendu zamítl.

Pouze pro úplnost dodává soud, že ve smyslu § 48 odst. 1 a 2 zákona o místním referendu je rozhodnutí v místním referendu platné a závazné. Při 657 oprávněných osobách bylo pro platnost hlasování v místním referendu zapotřebí účasti alespoň 230 oprávněných osob a pro závaznost bylo třeba minimálně 164 hlasů. Oba ukazatele byly podle zápisu o průběhu a výsledku hlasování v místním referendu splněny.

Samým závěrem připomíná soud navrhovatelům (funkcionářům obce) své usnesení ze dne 9. 1. 2014, č. j. 50 A 25/2013 – 26, jímž vyhlásil předmětné referendum a v němž obci v rámci úvah obsažených v části *obiter dictum* poskytl návod jak postupovat v závislosti na výsledku místního referenda.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož v řízení o ochraně ve věcech místního referenda nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Usnesení bude doručeno účastníkům řízení. Současně je vyvěšeno na úřední desce soudu; usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 21. května 2014

JUDr. Věra Šimůnková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost: Alena Lébllová